

Valtionavustus rajojen terveysturvallisuudesta huolehtimisesta covid-19-pandemiatilanteessa aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi

Sosiaali- ja terveysministeriö ilmoittaa haettavana olevasta valtionavustuksesta rajojen terveysturvallisuudesta huolehtimisesta ajanjaksolla 2.7.2021–30.6.2022 aiheutuneiden kustannusten korvaamiseksi.

Avustusta voivat hakea kunnat, kuntayhtymät ja Ahvenanmaan maakunnan hallitus sekä Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS), jolle on syntynyt jäljempänä tarkoitetulla tavalla rajanylityspaikkojen terveysturvallisuudesta aiheutuneita kustannuksia.

Tausta

Tartuntatautilain (1227/2016) 7 §:n mukaan tartuntatautien torjunnan yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluvat sosiaali- ja terveysministeriölle (jäljempänä STM). Ministeriö vastaa valtakunnallisesta terveydenhuollon häiriötilanteisiin tai niiden uhkaan varautumisesta ja näiden tilanteiden johtamisesta.

Tartuntatautilain 9 §:n mukaan kunnan velvollisuutena on järjestää alueellaan tartuntatautien vastustamistyö. Tartuntatautilain 79 § mukaan valtio voi osallistua tartuntatautien torjunnassa tarvittavan valmiuden ylläpitämisen ja terveydenhuollon hoidon kustannuksiin siten kuin terveydenhuoltolain 38 §:ssa säädetään. Terveydenhuoltolain (1326/2010) 38 §:n mukaan valtio voi osallistua terveydenhuollossa tarvittavan valmiuden ylläpitämiseen ja erityistilanteiden hoitamiseen rahoittamalla sellaista toimintaa, jonka korvaaminen valtion varoista on erityisestä syystä tarkoituksenmukaista.

Covid-19-pandemian aikana rajojen terveysturvallisuustoimet ovat perustuneet STM:n ohjeistukseen ja 12.7.2021 alkaen tartuntatautilain väliaikaisesti voimassa oleviin säädöksiin. Tartuntatautilain rajojen terveysturvallisuutta koskevat säännökset 16 a–g §, 87 a §, sekä 89 a § olivat määräaikaisesti voimassa 12.7.–15.10.2021 (HE 105/2021 vp) ja niiden voimassaoloa jatkettiin sekä lisättiin 79 § 3 momentti 16.10.–31.12.2021 (HE 131/2021 vp) sekä 1.1.–30.6.2022 (HE 226/2021 vp).

Hyväksyttävät kustannukset

Talouspoliittinen ministerivaliokunta on 26.8.2020 päättänyt, että kunnille rajanylityspaikkojen terveysturvallisuuden ylläpidosta aiheutuvat kustannukset korvataan täysimääräisesti valtionapuviranomaisen hyväksymien toteutuneiden kustannusten mukaisesti. Näin ollen omarahoitusosuutta ei edellytetä. Aiheutuvat kustannukset korvataan siltä osin, kun toiminta perustuu STM:n toimeksiantoihin ja ohjaukseen ja se liittyy toimintaan rajanylityspaikalla. Toiminnan tulee olla kustannustehokasta, korvattavien kustannusten on oltava kirjanpidon toteutuneisiin menoihin perustuvia ja ne eivät saa sisältää sisäisiä katteita eli korvattavat kustannukset saavat olla korkeintaan niiden tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruisia.

Valtionavustusta myönnetään henkilöstökuluihin, materiaali- ja tarvikeluihin, toimitilakuluihin sekä kuljetus- ja logistiikkakuluihin. Henkilöstökuluja ovat toimintamallin käytännön suunnitteluun, koordinointiin ja toiminnan raportointiin liittyvät henkilöstökulut, näytteenottoon, käsittelyyn, analysointiin ja vastaamiseen liittyvät kulut, näytteiden kuljetukseen liittyvät henkilöstökulut, näytteiden jatkokäsittelyyn ja hävittämiseen liittyvät henkilöstökulut. Valtionavustusta myönnetään lisäksi kuluihin, jotka syntyvät näytteenoton välineistä. Kulut voivat sisältää muun muassa laitekapasiteetin vuokran, tilavuokran, henkilöstökulut, toimintamäärärahat eli esim. diagnostiikassa tarvittavat näytteenotto- ja laboratorioanalyttiset materiaalit (reagenssit jne.). Vuoden 2021 alusta alkaen

avustuksella voidaan korvata myös kustannuksia, jotka aiheutuvat lentoasemilla Finavialta hankituista palveluista tai toimitiloista ja jotka perustuvat avustusta hakevan kunnan tai kuntayhtymän ja Finavian väliseen sopimukseen. Avustuksella korvattavien kulujen tulee liittyä välittömästi rajojen terveysturvallisuudesta huolehtimiseen.

Kustannusten korvaamiseen sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001). Valtionavustukset ovat harkinnanvaraisia, ja STM tarkastelee avustuksen suuruutta määrittäessään toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuutta sekä kustannusten kohtuullisuutta. Näin ollen STM tarkastelee vielä hakemuksen saatuaan sitä, miltä osin ja missä laajuudessa toiminnasta aiheutuneita kustannuksia voidaan korvata.

Kustannukset, joita ei hyväksytä

Kustannukset koronapotilaiden hoidosta, karanteenista tai karanteeniin asetettujen henkilöiden kulljettamisesta rajautuvat tämän erilliskorvauksen ulkopuolelle. Karanteeniin määrättyjen henkilöiden majoittamisesta, matkoista karanteenipaikkaan tai muita karanteeniin määräämisestä aiheutuvia kustannuksia ei korvata tästä määrärahasta.

Testauskustannusten suuruuden ja tarpeellisuuden arvioinnissa huomioidaan HUS:n tarjoama testauskapasiteetti rajoilla tapahtuneessa toiminnassa. HUSin tarjoaman ja HUSille erillisellä valtionavustuspäätöksellä korvattujen testauskapasiteetin hyödyntämisestä aiheutuneet kustannukset voidaan korvata tällä avustuksella vain siltä osin, kuin ne ovat jääneet hakijan tosiasialliseksi kustannukseksi.

Haettavana olevan valtionavustuksen suuruus ja korvattava ajanjakso

Kunnille aiheutuvat kustannukset katetaan valtion vuoden 2021 talousarviomomentilta 33.60.38 (Valtionavustus julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon covid-19-kustannuksiin, siirtomääräraha 2 v.). Valtionavustuksen hakua varten varattu määräraha on suuruudeltaan 30 milj. euroa.

Valtionavustuksella korvataan ajanjaksolla 2.7.2021–30.6.2022 syntyneitä kustannuksia.

Avustusten hakeminen

Avustuksen hakuaika on 15.8.–9.9.2022 klo 16.15.

Avustusta haetaan kirjallisesti tämän hakuilmoituksen liitteenä olevilla hakulomakkeella ja vaadittavilla liitteillä. Hakulomakkeeseen liitetään ote kirjanpidon pääkirjasta, talouden toteuma, pääkirjan avain, henkilöstökuluseritys sekä tiivis kuvaus avustettavan toiminnan toteutuksesta.

Hakemus liitteineen lähetetään 9.9.2022 klo 16.15 mennessä sosiaali- ja terveysministeriöön viitteellä VN/17677/2022 osoitteeseen kirjaamo.stm@gov.fi. Hakemuksen tulee olla saapunut sosiaali- ja terveysministeriöön hakuajan puitteissa eikä hakuajan jälkeen saapuneita hakemuksia käsitellä.

Päätösten laatiminen, avustusten maksaminen ja muutoksenhaku

Tavoitteena on, että avustuspäätökset tehdään syksyllä 2022. Myönnettyjen valtionavustusten maksaminen käynnistetään välittömästi avustusten myöntämisen jälkeen. Valtionavustuspäätöksiin voi hakea oikaisua päätöksessä tarkemmin todettavalla tavalla. Valtionapuviranomaisen päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta.

Lisätietoja

koronakorvaukset.stm@gov.fi